

Täysistunto

Maanantai 11.3.2019 klo 12.03—15.06

8. Hallituksen esitys eduskunnalle työaikalain ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 158/2018 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 17/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.16 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa herra puhemies! Tästä työaikalain on jo käyty täällä keskustelua ja pykälästäkin on äänestetty, mutta ehdottaisin kuitenkin, että eduskunta hyväksyy tähän vastalauseeseen sisältyvät lausumaehdotukset 1 ja 2. Ensimmäinen lausuma on, että ”eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy lainvalmistelutoimiin työaikalain mukaisesta jaksotyöstä luopumiseksi”, ja toinen meidän esittämämme lausumaehdotus kuuluu, että ”eduskunta edellyttää, että uutta työaikamuotoa, joustotyötä, ja sen toimivuutta seurataan erityisen tarkasti ja havaituista huomioista annetaan selvitys eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle viimeistään puolentoista vuoden jälkeen lain voimaantulosta.” — Kiitos.

14.17 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Nurmisen tekemiä lausumaehdotuksia, mutta samalla haluan nostaa esiin muutamia tämän työaikalain pulmakohdista liittyen eläinlääkäreihin. Hallituksen alkuperäisen esityksen mukaan kunnan praktikkoeläinlääkärit olisivat kuuluneet jatkossa työaikalain soveltamisen piiriin, mutta valiokunta muutti mietinnössään lain soveltamisalapoikkeusta nykyisen lain kaltaiseksi ja jopa nykyistä väljemmäksi ja EU-direktiivin vastaiseksi samalla rajaten kunnan praktikkoeläinlääkärit lain soveltamisen ulkopuolelle.

Tämä soveltamisalapoikkeuksen viime hetken muutos koskee laajemminkin työntekijöitä kuin vain eläinlääkäreitä. Kunnan praktikkoeläinlääkärien keskimääräinen työsidonaisuus on tällä hetkellä 60—80 tuntia viikossa, joillain jopa yli 100 tuntia viikossa, ja tämä käy ilmi Eläinlääkäriliiton jäsenkyselystä vuodelta 2018. Mielestäni on kestävämpää, että joku ammattiryhmä on velvoitettu jopa 80 tunnin yhtäjaksoiseen päivystykseen, esimerkiksi läpi viikonlopun, josta aktiivisuutta voi kuitenkin olla suurin osa, ja tämä on mielestäni selvä työturvallisuusriski sekä potilaille että myöskin muille tielläliikkujille, sillä kunnaneläinlääkärit ajavat paljon sairasmatoja tehdessään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2018 vp

Kunnan praktikkoeläinlääkärien päivystysjärjestelmä on uudistettava pikaisesti siten, että työsuojelu toteutuu. Työaikalakia ja eläinlääkintähuoltolakia tulee muuttaa tarpeellisesti osin tämän saavuttamiseksi.

Esitän seuraavaa lausumaa: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää kunnan praktikkoeläinlääkärien työaika-suojelun ja työaika-autonomian toteutumista sekä kiirehtiä eläinlääkintähuoltolain muuttamista siten, että kunnallinen eläinlääkintähuolto voidaan järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla turvaten eläinsuojelullisesti tärkeä eläinlääkäriavun saatavuus, kotimaisen puhtaan ja turvallisen elintarviketuotannon edellytykset ja eläinlääkärien työaika-suojelu.”

14.20 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Muutama sana jaksotyöstä:

Jaksotyöhön on jo 40-luvulla säädetty erityinen työajan muoto, jota käytetään pääasiassa hoiva-alalla, ja oikeastaan voisi sanoa, että se on vähän kyseenalainen jopa ILO 149 -sopimuksen näkökulmasta, koska siinä edellytetään, että sairaanhoitajilla pitäisi olla mahdollisimman samanlainen työaikajärjestely kuin muillakin työntekijöillä. Tässä jaksotyössä ongelma on se, että siinä ikään kuin kierretään ylityökorvauksia. Työaika voi olla pidempi, ja se voi joustaa hyvinkin pitkäksi tiettyjen määrättyjen jaksojen välissä. Nyt tässä laissa on hyvää se, että lepotyöaikoja on kiristetty sillä tavalla, että kun tähän asti tuo minimilepo on ollut yhdeksän tuntia, niin nyt se laajennetaan 11 tuntiin, mutta yllätys yllätys: näiden jaksotyöntekijöiden kohdalla on edelleen mahdollisuus käyttää yhdeksää tuntia. Se tosin on määritelty sillä tavalla, että se ei olisi sääntö vaan mieluummin poikkeus, mutta laki ei sano, kuinka usein tuon poikkeuksen saa tehdä. Tähän me esitimme muutosta muun muassa edustaja Nurmisen esittämissä pykälissä silloin aikaisemmassa vaiheessa, mutta hävisimme ne, ja sen vuoksi olisi tärkeää, että koko tämä jaksotyö selvitetäisiin ja arvioitaisiin, onko sitä välttämätöntä käyttää ja voitaisiinko siitä päästä eroon, koska uskallan väittää, että se on yksi syy, miksi ihmiset siirtyvät hoiva-alalta muihin tehtäviin. Kun pienten lasten vanhemmat töihin mennessänsä eivät voi olla varmoja, milloin työpäivä loppuu, niin se tuo sellaista epävarmuutta työn ja perheen yhteensovittamisen näkökulmasta, että mieluummin yritetään päästä töihin, joissa työ ja perhe on selkeämmin yhteensovitettavissa ja voi olla varma, että lapsen pääsee sieltä varhaiskasvatuksesta hakemaan.

SuPerin mukaan meillä on noin 30 000 henkilöä, jotka ovat siirtyneet hoiva-alalta pois, ja THL on julkistanut vasta uuden selvityksensä, jonka mukaan näitä henkilöitä kaiken kaikkiaan hoiva-alalla olisi noin 70 000. Kun me olemme tässä salissa keskustelleet esimerkiksi vanhustenhoivan laadusta ja siitä, voidaanko ympärivuorokautiseen hoivaan ottaa henkilöstömitoitus, niin ne, jotka tätä ovat epäilleet, ovat sanoneet, että henkilökuntaa ei riitä eikä sitä löydy. Uskallan väittää, että osa näistä ihmisistä olisi valmis palaamaan vanhaan ammattiinsa, jos työolot ja työaikajärjestelyt olisivat inhimillisemmät.

Lisäksi näen tässä ison tasa-arvo-ongelman, koska pääsääntöisesti miesvaltaisilla aloilla mennään normaalilla kolmivuorotyöllä, jossa sitten maksetaan ylitöistä normaalit korvaukset, mutta hoivatyön puolella ei. Hallitus itse asiassa tässä esityksessä on laajentamassa tätä jaksotyön käyttöä myös sosiaalialalle, mutta aika epävarmaksi jää se, miten ja kehen se sitten kohdistuu. — Anteeksi, puhemies, jatkan vielä vähän, kun 3 minuuttia ei riittänyt. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Se, miten tämä sitten sosiaalipuolella toimii, jää hieman epäselväksi, ja senkin vuoksi pitäisi miettiä tätä jatkoa: tarvitsemmeko me ylipäättään tällaista täysin poikkeuksellista työaikaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2018 vp

No, sitten edustaja Pekonen nosti esiin tässä eläinlääkäreiden tilanteen, ja se on kiistatta hieman epäselvä tämän lainkin jälkeen, koska tässä lakiesityksessä lähdetään siitä, että silloin kun tehdään työtä virkatehtävissä ja normaalisti, ollaan työajan piirissä, mutta sitten jos tehdään taas työtä yrittäjänä, silloinhan meidän työaikalaki lähtee siitä, että näitä työaikasäätelyjä ei ole samalla tavalla. Eläinlääkärit tekevät usein sekä—että—työtä, ja nyt sitten kun mietitään, täyttyykö tämä laissa oleva työajan autonomian edellytys, jolloin ollaan tämän työaikasäätelyn ulkopuolella, niin se on vähän kyseenalaista eri tilanteissa. Silloin jos eläinlääkäri määrittää ikään kuin itse sen, milloin hän työtä tekee, silloin hän on työaika-autonomiassa, mutta silloin jos hän saa valmiin listan työnantajaltansa, tai niin kuin esimerkiksi päivystyksessä tapahtuu, jos ollaan se tietty aika ja ne työt tulevat silloin kuin ne tulevat, on aika kyseenalaista, kummalla puolella viivaa tällaiset henkilöt ovat, ja sen vuoksi on tarpeen kyllä miettiä, tarvitsemmeko me lainsäädäntömuutoksia tässä kokonaisuudessa kaiken kaikkiaan.

Ylipäätään tämän lain piti olla tulo 2020-luvulle työajan näkökulmasta, ja voi sanoa, että monilta osin tämä työ jäi kesken. Julkisuudessa esimerkiksi Akava on toimittanut tiedotteen, jossa se totesi, että valiokunnan tekemät muutokset tämän soveltamisalapykäliin kokonaisuudessaan — joka siis on eri asia kuin jaksotyö tai eläinlääkärit — ikään kuin toisivat uusia ongelmia työttömyysturvan näkökulmasta, mutta itse olisin sitä mieltä, että tämä ei tuo uusia ongelmia. Jos ihminen on työtön, sillä ei ole merkitystä, onko hän ollut työaika-autonomiassa vai ei, mutta jos hän on osa-aikatyössä, niin silloin sillä saattaa olla merkitystä, ja se voi sovitellun päivärahan näkökulmasta olla ongelma. Nämä ongelmat meillä ovat läsnä jo nyt, ja sen takia itse asiassa niitä pitäisi ratkaista sitä kautta, että koko sovitellussa päivärassä — tämä on henkilökohtainen mielipiteeni — luovuttaisiin siitä työaika-autonomian tiukasta estosta tai ainakin höllennettäisiin sitä, koska monet työt tehdään sillä tavalla, että työnantaja ei vahdi siinä vieressä, miten työtä tehdään, ja silti ne saattavat olla hyvinkin silppuisia. Varsinkin kun mennään alustatalouden ja monen muun pirstaloituneen työn piiriin, nämä ongelmat lisääntyvät, ja siksi koko tätä sovitellumekanismia pitäisi uudistaa. Mitä sitten tämän lain jälkeen kannattaa tehdä, niin haluaisin tässä ääneen viestittää ministeriölle, että kannattaa katsoa ne soveltamisohjeet tämän uuden lain seurauksena, että ei tule niitä ongelmia, joita Akava nyt tässä julkitulossansa on pelännyt. Sinänsä valiokunta ei nykyisestänsä laajentanut sitä joukkoa, joka on työaikalainsäädännön ulkopuolella.

14.26 Matti Semi vas: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Pekonen perusteli erittäin hyvin kunnan praktikkoeläinlääkäreitten työaikaan ja työhyvinvointiin liittyviä asioita, joten kannatan hänen tekemäänsä esitystä.

14.27 Martti Talja kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty paljon keskustelua kunnan eläinlääkäreiden tilanteesta, ja tämä on varsin ongelmallinen. Valiokunta mietinnössään totesi asiasta tällä tavalla: ”Valiokunta ilmaisee huolensa uuden työaikalain vaikutuksista kunnaneläinlääkäripalvelujen järjestämiseen sekä eläinlääkäreiden työaikasuojaan ja kiirehtii asian ratkaisemista.” Tällä maininnalla mietinnössä tarkoitettiin juuri sitä, mitä täällä nyt ehdotetaan ponnassa, koska täällä esiin tuotu kaksijakoinen toimintatapa, se, päivystetäänkö tuotantoeläinten osalta viikonloppu, on todella työhön sidonnaista, mutta toisaalta sielläkin sitten tehdystä työstä maksaa se, joka tilaa sen työn. Eräällä tavalla tässä ollaan edelleen kunnanlääkäri-statuksella, jolloin kunta maksaa pienen korvauksen päivys-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2018 vp

tyksestä tai toiminnasta ja sitten potilaat, eläinten omistajat tässä tapauksessa, maksavat sen lopun.

Tässä tarkoituksessa valiokunta oli varsin yksimielinen, että lait tulee, niin kuin ponnessa todettiin, asettaa jatkoselvittelyyn. Tämä on niin monimutkainen järjestely, että tällä hetkellä valiokunnalla ei ollut mahdollisuuksia ratkaista tätä asiaa. Valiokunnan mietinnön osalta voidaan tietysti tarkastella näin jälkikäteen, oliko tämä riittävän vahvasti sanottu, mutta tämä oli nimenomaan tämän tarkoitus. Toisaalta nyt valiokunnan ponnessa todetaan, että siellä kaikkien työaikamuutosten osalta seurataan uuden työaikalain toimeenpanovaikutuksia nimenomaan tähän eurooppalaiseen työaikadirektiiviin nähden ja sitten muuhun suomalaiseen ja kansainväliseen lainsäätelyyn nähden.

Elikkä tällä tavalla katsoisin, että myös eläinlääkäriasia on riittävän selkeästi nyt annettu toimeksi. Esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriö voisi käynnistää tästä välittömästi selvityksen. — Kiitos.

14.29 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Asia, joka jonkun verran koski aikanaan itseäni, koska itse päivystin aika usein: käytännössähän tämä meni niin, että kun työt alkoivat perjantai-aamuna, ne loppuivat maanantai-iltana, eli siinä taisi tulla silloin jo joku 80 tuntia työtä. Milloin oli töitä, milloin ei ollut töitä.

Se, mikä pitää huomioida, on, että eläinlääkäreitten palkkausjärjestelmä on erikoinen. Eläinlääkärit, nykypäivänä kunnaneläinlääkärit, jotka on velvoitettu — siis velvoitettu — päivystämään, että 24/7 annetaan eläimille apua riippumatta siitä, ovatko ne tuotantoeläimiä tai seuraeläimiä, koska eläinsuojelulaki velvoittaa, ovat pienellä pohjapalkalla, ja kun he asiakkaan eläimiä hoitavat, niin he saavat siitä maksun. He ovat arvonlisäverovelvollisia, mutta 24 tuntia vuorokaudessa kautta vuoden virkamiehiä. He eivät ikään kuin astu eri saappaisiin tehdessään viikonloppuna tai päivystyksessä töitä.

Minusta valiokunnan jäsenet ja puheenjohtaja ovat hyvin tutustuneet tähän problematiikkaan, koska tilanne on nyt se, että jos sinne palkattaisiin lisää väkeä paljon, mitä nuoret edellyttävät, koska he eivät halua sitoutua niin paljon töihin kuin se edellyttää, niin se johtaa tilanteeseen, jossa päivittäin ei ole töitä, ja sitten taas nämä vanhat praktikot eivät halua yhtään muuttaa tätä järjestelmää, koska he haluavat juuri sen tietyn vapauden, että joskus on töitä, joskus ei ole töitä, niin että tämä on vähän niin kuin palokuntahomma omalla tavallaan. Minun mielestäni valiokunnan jäsenillä on erittäin hyvä ja valistunut näkemys siitä, ja myös vasemmistoliiton tekemä esitys tavoittelee sitä samaa, että tämä pitää oikeasti pohtia monesta eri näkökulmasta. Tässä tullaan tilanteeseen, jossa tavallaan nämä vaatimustasot ja ratkaisut ovat erilaisia riippuen siitä, missä päin Suomea ollaan. Sen takia minun mielestäni tämä pitää nyt ottaa. Siellä on palkkausjärjestelmän muutos, siellä on työaikamuutos, ja meidän täytyy huomioida, että ala on naisistunut aika paljon eikä kukaan enää halua sitoa itseään kolmeksi vuorokaudeksi työhön. Tämä on se suurin ongelma.

Tässä tapauksessa ei ole yhtä oikeata tapaa, että pitää tehdä juuri näin tai näin, koska jos me teemme väkivaltaa ja yhtäkkisiä muutoksia, niin lopputulos saattaa olla, että koko eläinsuojelujärjestelmä, tämä 24/7, sortuu mahdottomuuteen, ja sen takia tässä vaaditaan jatkoselvityksiä. Eli valiokunta on oikealla asialla, ja minun mielestäni myös vasemmistoliitto on siellä omalla tavallaan tukemassa valiokuntaa. Tätä asiaa pitää selvittää.

14.31 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Vaikka omassa vaalipiirissäni ei ole juurikaan praktikkoeläinlääkäreitä eikä tuotantoeläimiä, joita virkatyönä hoidetaan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2018 vp

niin sattuneesta syystä jonkin verran tunnen kuitenkin eläinlääkäreiden työtä ja eläinlääkäreiden työhön liittyviä ongelmia.

Se mikä on tärkeää nähdä, on, että praktikkoeläinlääkärit ovat virkamiehiä kunnissa, ja kaikki työ, mitä he tekevät, on virkatyötä, kuten edustaja Eestilä täällä toi ilmi, niin että tavallaan se palkkausjärjestelmä on erikoinen, kun siinä on yhdistetty sekä pieni kuukausipalkka virkatyön hoitamisesta että sitten toisaalta nämä palkkiot, joita peritään näistä työsuoritteista, jotka ovat kuitenkin samaan aikaan virkatyötä. Eli ollaan aivan oikeassa siinä, että tässä ei yksinkertaista ratkaisua ole, vaan koko palkkausjärjestelmää pitää pystyä muuttamaan, ja on tärkeää, että lainsäädäntö ei estä sitä, että löydetään sellainen ratkaisu, jolla pystytään huolehtimaan työsuojelusta, turvallisuudesta, sekä praktikkoeläinlääkäreiden työturvallisuudesta — pitkät kilometrit, pitkät työpäivät — että muiden ihmisten turvallisuudesta.

Tässä on kysymys myös eläinsuojelusta. Tässä on kysymys siitä, miten me pystymme huolehtimaan tuotantoeläimistä ja tuotantoeläinten hyvinvoinnista tulevaisuudessa. Nimitäin, kuten edustaja Eestilä tässä toi ilmi, sekä naiset että miehet, sanon näin, haluavat tänä päivänä tehdä työtä järkeviä tuntimääriä. Ja se sitoutumisen aste, jota tällä hetkellä praktikkoeläinlääkärinä, kunnaneläinlääkärinä toimiminen vaatii: tässä on käynyt ilmi, minkälaisista tuntimääristä on kysymys, ja on äärimmäisen vaikea tulevaisuudessa löytää enää niitä ihmisiä, jotka pystyvät sitoutumaan näin pitkiksi ajoiksi. Nyt tiedän jo, että on vaikea löytää esimerkiksi sijaisia, ja sen vuoksi tämä pitää ratkaista.

Arvoisa puhemies! Tavallaan tämä mietintö tuli aika nopeasti, se hyväksyttiin puolilta päivin ja illansuussa jo käytiin tämä ensimmäinen käsittely, ja tämä sisältöhän muuttui hallituksen esityksestä. Sen vuoksi ehkä tässä vähän jälkikäteenkin on herätty siihen, mikä se muutos on, ja ymmärrän näiden puheenvuorojen jälkeen, että siinä on pyritty hakemaan sitä, mitä tässä nyt edustaja Pekonen esitti hyvin asiantuntevassa puheenvuorossaan lausuman kautta. Tämä selkiyttäisi vielä sitä, mitä tässä mietinnössä ilmeisesti on yritetty sanoa, kun se ei avautunut mietintöä lukevalle, ja tämä ei ehkä minun nähdäkseni ole — meillähän ei ole täällä enää oppositiota ja hallitusta noin ylipäättänsä, vaan me olemme yhtä samaa puoluetta vaalikauden loppuun asti — niinkään poliittinen kysymys vaan asia, joka pitää hoitaa kuntoon, ja siinä mielessä olisi tyylikästä, jos eduskunta hyväksyisi tämän lausuman ja silloin saataisiin vahvempi selkänöja tälle selvitystyölle, johon edustajat Talja ja edustaja Eestilä viittasivat.

14.35 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Vielä ehkä täsmennyksenä tähän, miksi tämä on niin vaikea asia: kysehän on siitä, että eläinlääkärit ovat tavallaan virkamiehiä ja tavallaan he ovat yrittäjiä. Silloinkin, kun he toimivat yrittäjästatuksella, he tekevät virkatöitän-
sä tietyllä tavalla, ja tämän takia tämä on vaikea ratkaista. Itse asiassa kyse on rahasta ja siitä, minkälainen palkkausjärjestelmä pystytään saamaan aikaiseksi, ja tästä on neuvoteltu käsittääkseni jo aika pitkäänkin työnantaja- ja työntekijäpuolen välillä, mutta sitä ratkaisua ei kuitenkaan ole löydetty. Sen takia mielestäni on tärkeää, että valiokunta on kirjannut mietintöön, että valiokunta on huolissaan siitä, miten tämä uusi työaikalaki vaikuttaa kunnaneläinlääkäripalvelujen järjestämiseen ja eläinlääkärien työsuojeluun, ja kiirehtii asian ratkaisemista. Elikkä hyvin paljon samantyyppinen kirjaus kuin mitä tässä ponsiesityksessä nyt on täällä valiokunnan mietinnössä. Tässä ponnessa mennään ehkä sillä tavalla pidemmälle, että siinä ajatellaan vielä, minkälaista muuta lainsäädäntömuutosta tarvitaan ja onko tarvetta mennä muuhunkin kuin työaikalainsäädäntöön, jotta tämä asia voitaisiin rat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2018 vp

kaista. Siinä mielessä se on ehkä laajempi kuin se valiokunnan ajatus, mikä tässä taustalla on ollut.

No, mielenkiintoista oli se, että kun meille valiokuntaan tuli lausuntoja, niin niissä aika monessa lähdettiin siitä, että tämä laki automaattisesti vie kaikki eläinlääkärit ikään kuin sinne työaika-suojelun piiriin tai työaikajärjestelyjen piiriin, mutta kuitenkin ministeriön esittelijät olivat sitä mieltä, että näin tämä laki ei tee, vaan tässä on tämä kaksijakoisuus. Sen takia valiokunta päätti kirjata sen tähän ja ehkä vähän selkiyttää sitä kaksijakoisuutta, mikä siellä on. Me emme sinänsä hirvittävästi muuttaneet sitä hallituksen esitystä, vaan tiettyllä tavalla koetimme selkiyttää sitä. En tiedä, onnistuimmeko siinä, koska aikaa todellakaan ei ollut kuin se vähäinen puolituntinen, mitä niissä viimeisissä kokousajoissa oli, koska silloin olimme vähän toisenlaisissa aikatauluodotuksissa, ja senkin takia on hyvä, että tätä asiaa selvitetään. Tässä laissa on muutama muukin kohta, jotka on hyvä selvittää jatkossa.

Mutta kannattaa vielä muistaa se, että tässäkin tilanteessa, jotta ollaan sen työaikalainsäädännön ulkopuolella, tämän autonomiavelvoitteen pitää täyttyä, joka on aikaisemmin siinä laissa, neloskohdassa.

14.37 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Minusta on hyvä, että tästä asiasta keskustellaan ja tunnustetaan, että tässä on ongelmia. Edustaja Filatov sen aika oikein sanoi, että kysymys on kuitenkin viime kädessä rahasta, kun lähdetään palkkausjärjestelmiä muuttamaan. Kysehän on myös siitä, jos viranhaltijoita on paljon, kuka lähtee sellaiseen palkkausjärjestelmään, jos ei ole töitä. Sitten he eivät pysy siellä. Silloin pitää olla iso se palkka, ja tästä se kiikastaa.

Sen vuoksi haluan käyttää tämän puheenvuoron, että itse olen tehnyt työtä eläinlääkärinä 30 vuotta ja tämä on täydellisen tasa-arvoinen ammattikunta. Siinä työssä, mitä tehdään, kaikilla on sama palkka ja kaikilla on samat oikeudet ja velvollisuudet. Sen takia, kun usein puhutaan naisten euroista tai mistä tahansa, ne ovat minulle vähän tuntemattomia, koska tämä on juuri sellaista työtä, missä sukupuolierot eivät merkitse mitään, vaan se, miten työt tehdään ja miten yhteistoiminta toimii.

Mutta se täytyy tuoda esille, että maailma muuttuu ja työetiikka muuttuu ja tavallaan vapaa-ajan vaatimukset muuttuvat. Se on aivan sama, onko mies vai nainen, kuten edustaja Arhinmäki sanoi, mutta monet eläinlääkärit ovat nykyään naisia. Tämä tekee ihan oikeasti sen, että se ei ole ongelma, mutta se on tavallaan tilanne, joka pitää ratkaista, kun nämä nuoret eläinlääkärit eivät halua sitoutua enää, ja sitten kun menet kuntaan virkaan, niin kunta pakottaa päivystämään. Tämä on ilmiselvä ongelma.

Jos itse saisin ratkaista näitä asioita, niin kyllä ehdottomasti pitäisi työryhmä perustaa tähän ja sitten jopa kokeilla eri paikkakunnilla, eri alueilla, erilaisia ratkaisuja ja niiden kautta lähteä hakemaan sitä. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että vain yksi ja sama laki koko Suomelle ei ratkaise niitä haasteita, mitä eri alueilla on. Pitäisi vähän olla sitä joustoa ja pitäisi hakea yksilöllisiä ratkaisuja eri alueilla.

14.39 Martti Talja kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä toi esiin itse praktikkoeläinlääkärinä toimineena sisältä päin ne ongelmat, ja niihin on helppo yhtyä.

Samankaltaisia ongelmia on myös sairaalapäivystyksen suhteen. Itse asiassa tämä työaikalaki ottaa siihen kantaa ja sulkee osin sitä toimintaa yleisen työaikalain ulkopuolelle. Itse asiassa tässäkin se huoli on ollut nyt ammattijärjestöllä, että he ovat lähteneet siitä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2018 vp

työehtosopimusmenettelyllä ratkaistaan tämä asia. Mutta kyllä valiokunta tässä lähti siitä, että tämä on niin suuri, merkittävä asia valtakunnalle taloudellisesti, niin kuin tässä tuli esille, ja myös työsuojelun kannalta, että selvittelyn tulee tapahtua laaja-alaisesti ja tavoitteena olisi lainpohjaisesti ratkaista tämä ongelma kokonaisuudessaan.

Todellakin kuulemismenettelyssä tuotiin hyvin eri puolilta näitä näkökantoja esille, ja taloudellisuuden lisäksi yhtenä lisäyksenä tähän tuotiin se, onko meillä riittävästi eläinlääkäreitä tällä hetkellä haja-asutusalueille, tulisiko se keskittämään virkoja. Ja kun yhtä virkaa varten tarvitaan 1,3 eläinlääkärinä keskimäärin — ainakin tuolla humanipuolella tämän kaltaista suhdetta käytetään siinä — niin riittääkö tässä vaiheessa enää haja-asutusalueille Itä- ja Pohjois-Suomeen riittävästi edes niitä perusviranhaltijoita?

14.40 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Talja nosti tässä tärkeän seikan esille, riittääkö kunnaneläinlääkäreiksi praktikkoeläinlääkäreitä tulevaisuudessa. Nimenomaan tämä työlaki ja työsuojelu ja kohtuulliset työntekoajat ovat se ratkaiseva kysymys. Jo nyt on ongelmia löytää heitä sen vuoksi, että nämä työajat ovat niin pitkiä, ja sen vuoksi lainsäädännön ja siihen liittyvien kirjauksien pitää olla sellaisia, että ne tukevat sitä, että työmarkkinaosapuolet pystyvät löytämään sellaisen ratkaisun, jolla pystytään huolehtimaan siitä, että jatkossa myös haja-asutusalueilla riittää eläinlääkäreitä.

Eläinlääkäreitä sinänsä on koulutettu, ja heitä tulee myös muualta Euroopasta. Koulutusmäärihän on nostettu, ja eläinlääkäreitä tulee myös muualta Euroopasta paljon Suomeen, mutta ongelma ei ole eläinlääkäreiden määrässä vaan siinä, miten heidät saisi sitoutettua työhön, ja tässä tulee nimenomaan tämä työaikakysymys.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.